

پیام‌های آسمان

پایه هفتم

سؤال‌ها و جواب‌های درس و متن

بیت دوم

مای دارس

مرکز تخصصی

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

 درسی

سؤال‌های درس

۱. نشانه‌های بلوغ شرعی را به صورت خلاصه بیان کنید.

- (۱) روییدن مو در برخی قسمت‌های بدن؛
 (۲) فعال شدن برخی هورمون‌ها در بدن که نشانه‌های آن در پسران و دختران متفاوت است.
 (۳) رسیدن به سن بلوغ.

۲. توضیح دهید از چه زمانی باید فراگیری تکالیف شرعی را آغاز کرد؟ چرا؟

خوب است پیش از رسیدن به بلوغ، با کمک پدر و مادر وظایف دینی خود را فرا بگیریم و با تمرین این تکالیف، علاوه بر بهره‌مندی از پاداش الهی، آمادگی کافی را در خود ایجاد کنیم.

۳. تقلید در احکام شرعی به چه معناست؟ توضیح دهید.

تقلید یعنی: مراجعه به متخصص احکام دین برای شناخت احکام دین. گروه آموزشی عصر

۴. سه مورد از شرایط مرجع تقلید را بیان کنید.

(۱) زنده باشد.

(۲) شیعه دوازده امامی باشد.

(۳) عادل باشد؛ یعنی به واجبات دینی عمل کند و از گناهان دوری کند.

(۴) اعلم باشد؛ یعنی از سایر مجتهدان داناتر باشد.

سؤال‌های متن

۱. سؤال جای خالی:

انجام تکالیف شرعی قبل از بلوغ واجب نیست.

۲.

۳. سؤال جای خالی:

بلوغ شرعی سرآغاز واجب شدن تکالیف دینی است؛ یعنی بر هر دختر و پسری واجب می‌شود مانند بزرگ سالان، به احکام دینی خود مانند نماز، روزه، حجاب و ... عمل کند.

۴. سؤال جای خالی:

سن تکلیف را به سال قمری حساب می‌کنند.

۵. اگر خداوند ما را دوست دارد چرا تکالیف دینی را بر ما واجب کرده است؟

برای اینکه ما انسان‌ها توان مقابله با شیطان و رسیدن به پاداش الهی را داشته باشیم، خداوند تکالیفی را بر ما واجب کرده است؛ زیرا او ما را آفریده است و به توانایی‌ها و ضعف‌های ما بهتر از خودمان آگاه است. او می‌داند چه چیزی به سود ما و چه چیزی به زیان ماست، و دوست داشتن یا نداشتن ما دلیل خوب یا بد بودن کاری نیست.

۶. تحولات روحی دوران بلوغ کدام است؟

- (۱) پرسش‌های جدید در ذهن به وجود می‌آید
- (۲) در این دوران، نوجوانان در دانسته‌های قبلی خود دچار تردید می‌شوند و تلاش می‌کنند دانسته‌های خود را بر اساس منطقی جدید، نظم دهند.
- (۳) حس استقلال طلبی افزایش می‌یابد و افراد احساس می‌کنند می‌توانند به صورت مستقل دیدگاه‌های خود را بیان کنند.

گروه آموزشی عصر

۷. سؤال جای خالی:

به مجتهدی که مردم برای یادگیری احکام به او مراجعه می کنند، «مرجع تقلید» می گویند.

۸. چرا برای انجام وظایف شرعی، از قبل از رسیدن به سن تکلیف باید آماده باشیم؟

کودکی که قبل از رسیدن به بلوغ شرعی به انجام اعمال دینی عادت کند، به راحتی می تواند بعد از مکلف شدن (در سنین جوانی) واجبات دینی اش را به جا آورد. تکرار و تمرین دستورات دینی قبل از رسیدن به بلوغ، آن قدر اهمیت دارد که اهل بیت علیهم السلام همواره فرزندان شان را از خردسالی با وظایف دینی آشنا می کردند و از آنان می خواستند به اندازه توانشان، به این تکالیف عمل کنند.

۹. سن تکلیف شرعی پسران چه زمانی است؟

محاسبه میزان سن بلوغ پسران در سال شمسی برابر است با چهارده سال و شش ماه و پانزده روز.

۱۰. سن تکلیف شرعی دختران چه زمانی است؟

محاسبه میزان سن بلوغ دختران در سال شمسی برابر است با هشت سال و هشت ماه و بیست و یک روز.

۱۱. امام صادق (ع) درباره ارزش عبادت در نوجوانی چه فرمودند؟

محبوب ترین آفریده ها نزد خداوند، جوان نورسیده و با طراوتی است که جوانی و شادابی اش را در اطاعت خداوند سپری می کند. خداوند به چنین کسی نزد فرشتگانش افتخار می کند و می فرماید: این است بنده واقعی من.

۱۲. سؤال جای خالی:

دین اسلام می گوید: همه مسلمانان باید اصول دین را براساس فهم و درک درست بنا کنند و از تقلید در آنها بپرهیزند.

۱۳. انجام صحیح احکام دینی چه فایده ای دارد؟

انجام صحیح این احکام، سعادت دنیا و آخرت ما را به دنبال دارد.

۱۴. مجتهد کیست؟ کار مجتهد چیست؟

افرادی برای کسب دانش و تخصص به حوزه های علمیه می روند و پس از سال ها تحصیل، مطالعه و تحقیق در علوم دینی به تخصص دست می یابند. به افراد متخصص در دین، مجتهد یا فقیه می گویند. مجتهدان می توانند تمام احکام دینی را به دست بیاورند و شیوه صحیح انجام دستورات خداوند را در هر موضوعی روشن کنند.

۱۵. چه کسانی می توانند مرجع تقلید را معین کنند؟

شناخت مرجع تقلید، برای عالمان دینی امکان پذیر است و مردم می توانند با مشورت آنان «مرجع تقلید» خود را انتخاب کنند.

مای درس

گروه آموزشی عصر

 درسی ۹
سؤال‌های درس

۱. اگر بدن انسان با خون نجس شود چگونه می توان آن را تطهیر کرد؟

بعد از برطرف کردن عین نجاست، با آب قلیل و کُر یا جاری یک مرتبه آب کشیده شود.

۲. زمین، چه چیزهایی را می تواند پاک کند؟

هرگاه کف پا یا کف کفش هنگام راه رفتن نجس شود، اگر راه رفتن را به مقداری ادامه دهیم که آلودگی ها برطرف شود، پاک می شود. بنابراین زمین یکی از مطهرات است که کف پا و یا ته کفشی را که به واسطه راه رفتن نجس شده باشد، پاک می کند.

۳. برای پاک کردن چیزهایی که نجس شده اند، ابتدا چه باید کرد؟

برای پاک شدن چیزهایی که نجس شده اند، ابتدا باید نجاست را برطرف کنیم، سپس آن را زیر شیر آب بگیریم یا در آب جاری فرو ببریم، به طوری که آب به تمام جاهای نجس شده برسد.

سؤال‌های متن

۱. چرا خدا بعضی چیزها را حلال یا حرام کرده است؟ امام رضا (ع) در این باره چه می‌فرمایند؟
خداوند حکیم هر چیزی را که برای سلامتی مردم زیان‌آور باشد و موجب هلاکت و نابودی آنان شود، حرام کرده و آنچه را برای سلامتی آنها مفید باشد، حلال کرده است.

۲. رعایت طهارت چه فوایدی دارد؟

رعایت طهارت و دوری از نجاسات نه تنها موجب سلامتی جسم و روح ما می‌شود، بلکه مقدمه و شرط قبولی برخی عبادات نیز هست.

۳. چهار نمونه از نجاسات را (که در کتاب ذکر شده) نام ببرید.

(۱) خون؛ (۲) ادرار و مدفوع؛ (۳) سگ و خوک؛ (۴) شراب.

۴. خون چه موجوداتی نجس است؟

خون انسان و خون حیواناتی که خون جهنده دارند.

۵. سؤال جای خالی:

محل دفع ادرار و مدفوع را با آب شست و شو داد. این کار علاوه بر اینکه برای سلامتی ضروری است، برای به جا آوردن نماز، واجب است.

۶. چه بخش‌هایی از بدن سگ نجس است؟

تمام اجزای بدن سگ و خوک (مو، ناخن، پوست و استخوان) و رطوبت‌های آن نجس است.

۷. آیا از سگ می‌توان برای شکار استفاده کرد؟ امام

صادق (ع) در این باره چه فرمودند؟

امام فرمود: بله، اما هرگز نباید آن را به داخل خانه ات ببری.

۸. ادرار و مدفوع چه حیواناتی نجس است؟

ادرار و مدفوع حیوانات حرام گوشتی که خون جهنده دارند، مانند گربه و موش نجس است.

گروه آموزشی عصر

۹. سؤال جای خالی:

ادرار و مدفوع حیوا نهایی حلال گوشت، مانند گاو و گوسفند نجس نیست.

۱۰. دو نمونه از مطهرات را نام ببرید.

(۱) آب؛ (۲) خاک.

۱۱. سؤال جای خالی:

خداوند آب را طوری آفریده است که هم پاک است و هم پاک کننده است.

۱۲. اقسام آب‌ها را نام ببرید.

آب یا راکد است یا جاری و آب راکد نیز یا گُر است یا قلیل.

۱۳. آب جاری چه آبی است؟ مثال بزنید.

آب جاری آبی است که از زمین می جوشد و جریان دارد؛ مانند آب چشمه، قنات و رودخانه. آب باران نیز حکم آب جاری را دارد.

۱۴. آب گر چه آبی است؟ مثال بزنید.

اگر مقدار آب حداقل ۳۸۴ لیتر باشد، به آن آب گر گفته می‌شود، همانند آب منبع، حوض و استخر که به این مقدار برسد.

۱۵. آب جاری و گر در چه صورتی نجس می‌شوند؟

آب جاری و گر در برخورد با نجاست، نجس نمی‌شود. مگر اینکه به وسیله نجاست، رنگ یا بویش تغییری کند؛ مثلاً رنگ خون را به خود بگیرد.

۱۶. آب قلیل چه آبی است؟ مثال بزنید.

اگر مقدار آب از ۳۸۴ لیتر کمتر باشد، به آن آب قلیل گفته می‌شود، مانند آب لیوان، پارچ و آفتابه.

۱۷. سؤال جای خالی:

آب قلیل اگر با چیز نجس برخورد کند، نجس می‌شود؛ گرچه نجاست اندک باشد، مثل آنکه ذره‌ای خون در سطل آب بریزد.

گروه آموزشی عصر

۱۸. محل ادرار را چگونه می توان پاک کرد؟

با آب قلیل دو مرتبه آب مرتبه آب کشیده شود کشیده شود. با آب کر یا جاری یک با آب قلیل دو مرتبه آب مرتبه آب کشیده شود.

۱۹. ظرفی را که نجس شده است چگونه می توان پاک کرد؟

با آب قلیل سه مرتبه آب کشیده شود. با آب کر یا جاری یک مرتبه آب کشیده شود.

۲۰. ظرفی را که با دهان سگ نجس شده است چگونه می

توان پاک کرد؟

ظرفی را که سگ لیسیده یا از آن آب خورده است، باید ابتدا خاک مال کرد، سپس آن را دو بار شست تا پاک شود. این ظرف بدون خاک مال کردن پاک نمی شود.

۲۱. زمین در چه صورتی پاک کننده است؟

اول. خود زمین پاک باشد. دوم. زمین خشک باشد. سوم. عین نجاست، با راه رفتن روی زمین کاملاً برطرف شود. چهارم. زمین سبزه زار، موکت یا فرش نباشد.

جدول را با صحیح یا غلط کامل کنید:

جواب	سؤال
غ	۱ برای پاک شدن لباس خون آلود، کافی است محل خون را بشوییم.
غ	۲ اگر بدن ما با ادرار آلوده شد، کافی است محل آن را با دستمال تمیز پاک کنیم.
ص	۳ ظرف نجس با دوبار آب قلیل ریختن پاک نمی شود.
غ	۴ اگر کف پای ما نجس شده باشد، با راه رفتن روی موکت یا فرش پاک نمی شود.
غ	۵ ظرفی را که سگ لیسیده است با دو بار شستن پاک می شود.

گروه آموزشی عصر

 درسی ۱۰

سؤال‌های درس

۱. ارکان نماز چند تا است؟ به ترتیب آنها را نام ببرید.
 (۱) نیت؛ (۲) قیام؛ (۳) تکبیره الاحرام؛ (۴) رکوع؛ (۵) سجود.

۲. کسی که به نمازهای پنج‌گانه اش اهمیت دهد و آنها را اول وقت بخواند، چه پاداشی خواهد داشت؟
 پروردگارتان می‌فرماید: هر کس به نمازهای پنج‌گانه اش اهمیت دهد و آنها را در وقت خود بخواند، من قول می‌دهم در روزی که به ملاقات من می‌آید او را به بهشت ببرم.

۳. فرشتگان به نمازگزار با ایمان چه می‌گویند؟

آنگاه که انسان با ایمان، به نماز می‌ایستد تا پایان نمازش خداوند به او توجه می‌کند و رحمتش را بر سر او می‌گستراند. فرشتگان اطراف او را می‌گیرند و به او می‌گویند: ای نمازگزار، اگر می‌دانستی مورد توجه چه کسی قرار گرفته‌ای و با چه کسی مناجات می‌کنی، هرگز نماز را رها نمی‌کردی.

سؤال‌های متن

۱. سؤال جای خالی:

شیطان تاب تماشای نماز امام حسین و یارانش را ندارد.

۲. درباره اهمیت نماز خداوند به پیامبرانش چه فرمود؟

آن را به تمام پیامبرانش آموخت و از آنان خواست مردم را نیز به برپا داشتن نماز سفارش کنند.

۳. حیّ علی الصلاة یعنی چه؟

بشتاب به سوی نماز

۴. حیّ علی الفلاح یعنی چه؟

بشتاب به سوی رستگاری

۵. حیّ علی خیر العمل یعنی چه؟

بشتاب به سوی بهترین عمل.

گروه آموزشی عصر

۶. امام باقر (ع) درباره ارزش نماز اول وقت چه می فرمایند؟
 نمازی که در اوّل وقت خوانده شود، به صورتی درخشان به سوی صاحبش برمی گردد و می گوید: تو مرا خوب حفظ کردی، خداوند هم تو را حفظ کند.

۷. نمونه بارز سبک شمردن نماز را ذکر کنید.
 کسی که نمازش را بدون دلیل به تأخیر بیندازد، دعوت خداوند در برپایی نماز را سبک شمرده و به آن بی احترامی کرده است.

۸. نماز اول وقت چه خاصیتی دارد؟
 نماز اوّل وقت موجب نزدیکی هرچه بیشتر انسان به خداوند و دوری از شیطان می شود.

۹. خداوند در آیه ۴۵ سوره عنکبوت درباره برپا داشتن نماز و فایده آن چه می فرماید؟ (آیه و ترجمه)
 نماز را بپادار که بدون شک نماز از گناهان و زشتی ها باز می دارد.

۱۰. برپا داشتن درست و بموقع نماز چه فایده ای دارد؟
 برپا داشتن درست و به موقع نماز، موجب می شود انسان از گناهان و زشتی ها دور شود .

۱۱. سؤال جای خالی:

هر قدر انسان از گناه دور شود به بهشت نزدیک تر می شود.

۱۲. چه کسانی می توانند نمازشان را نشسته بخوانند؟
 کسانی می توانند نمازشان را نشسته بخوانند که به دلیل ناتوانی یا بیماری، نم ی توانند بایستند.

۱۳. ترتیب در نماز چیست؟

تمام کارهای نماز را به ترتیب و پشت سر هم انجام دهیم.

۱۴. موالات در نماز چیست؟

تمام کارهای نماز را به ترتیب و بدون فاصله انجام دهیم.

مای درس
 گروه آموزشی عصر

۱۵. سؤال جای خالی:

قنوت در نماز واجب نیست.

۱۶. واجبات غیر رکنی نماز را ذکر کنید.

(۱) قرائت؛ (۲) ذکر؛ (۳) تشهد؛ (۴) سلام؛ (۵) ترتیب؛ (۶) موالات.

۱۷. فرق واجبات رکنی و غیر رکنی نماز چیست؟

ارکان، قسمت‌هایی از نماز است که اگر نمازگزار آنها را فراموش کند یا به اشتباه، اضافه انجام دهد نمازش باطل خواهد شد، ولی اگر واجبات دیگر را فراموش کند یا به اشتباه، اضافه انجام دهد، نمازش باطل نخواهد شد.

مای درس

گروه آموزشی عصر

 درسی ۱۱

سؤال‌های درس

۱. نماز جمعه چگونه خوانده می‌شود؟

پس از تکبیره الاحرام امام جمعه، ما نیز نیت می‌کنیم و الله اکبر می‌گوییم. هنگامی که امام جمعه حمد و سوره نماز را می‌خواند ما سکوت می‌کنیم. پس از حمد و سوره امام، قنوت می‌خوانیم، سپس به رکوع می‌رویم و بعد سجده‌ها را بجا می‌آوریم و برمی‌خیزیم. در رکعت دوم نیز هنگام قرائت حمد و سوره امام سکوت می‌کنیم. پس از حمد و سوره امام، به رکوع می‌رویم و بعد از برخاستن از رکوع، به همراه امام قنوت می‌خوانیم و پس از قنوت به سجده می‌رویم و سپس تشهد و سلام نماز را می‌خوانیم.

۲. در نماز جماعت مأوم باید غیر از حمد و سوره همه قسمت‌های نماز را خودش بخواند.

گروه آموزشی عصر

۳. شیوه انجام غسل را توضیح دهید.

۱) ابتدا باید نیت کنیم. یعنی قصد داشته باشیم برای خشنودی خداوند، غسل کنیم.

۲) سپس باید سر و گردن خود را کاملاً بشوییم (البته در این مرحله لازم نیست وقتی که سرمان را می‌شوئیم داخل گوش و بینی و دهانمان را بشوییم؛ بلکه شستن همان مقداری از سر و صورت که دیده می‌شود، برای غسل کافی است.)

۳) پس از شستن سر و گردن، باید طرف راست بدن را شست و شو دهیم؛ یعنی از بالای شانه راست تا کف پای راست را کاملاً بشوییم. در این مرحله باید طرف راست شکم، سینه و کمر، تمام پای راست و تمام دست راست شسته شود.

۴) پس از این مرحله، باید طرف چپ بدن را نیز مانند طرف راست بدن کاملاً شست و شو دهیم.

مای دارس

گروه آموزشی عصر

سؤال‌های متن

۱. پیامبر اکرم (ص) نسبت به نماز جماعت چه قدر تأکید داشتند؟

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله همواره نماز را به جماعت اقامه می‌کرد و مسلمانان نیز براساس دعوت ایشان، آن چنان به نماز جماعت پایبند بودند که گویی نماز به صورت جماعت و دسته جمعی واجب شده است و نماز فردای حالت خاص و استثنایی داشت.

۲. کارکردهای نماز جماعت چیست؟

۱) نماز جماعت یکی از زیباترین و ارزشمندترین نمونه‌های همدلی مسلمانان با یکدیگر است .

۲) وقتی ما همگی در صف‌های منظم به راز و نیاز با معبود خود می‌پردازیم، قلب‌هایمان بیشتر به خداوند توجّه پیدا می‌کند.

۳) خداوند همه ما را مورد لطف و رحمت بیشتری قرار می‌دهد .

۳. سؤال جای خالی:

شایسته نیست انسان بدون عذر نماز جماعت را ترک کند.

۴. سؤال جای خالی:

کامل ترین دین آسمانی، از مؤمنان می خواهد نه تنها در کارهایشان همیاری و اتحاد داشته باشند، بلکه بسیاری از عبادت هایشان را نیز به صورت گروهی انجام دهند.

۵. درباره ارزش و اهمیت نماز جماعت دو نکته ذکر کنید.

- ۱) مستحب است نمازهای واجب به جماعت خوانده شود و شایسته نیست انسان بدون عذر نماز جماعت را ترک کند.
- ۲) نماز جماعت آن قدر ارزشمند است که مستحب است برای شروع نماز جماعت صبر کرد و اگر کسی نمازش را به تنهایی (فردی) خوانده باشد و بعد نماز جماعت شروع شود، بهتر است نمازش را دوباره به جماعت بخواند.

۶. سؤال جای خالی:

اگر مأوم در رکعت سوم یا چهارم به نماز جماعت برسد، باید حمد و سوره را بخواند.

۷. سؤال جای خالی:

اگر موقعی که امام در رکوع است، مأموم اقتدا کند و به رکوع امام برسد، نمازش به جماعت صحیح است.

.۸

۹. سؤال جای خالی:

اگر موقعی که امام در رکوع است، مأموم اقتدا کند و به رکوع امام برسد، نمازش به جماعت صحیح است.

۱۰. سؤال جای خالی:

مأموم اگر در رکعت دوم اقتدا کند، قنوت و تشهد را با امام می خواند و احتیاط آن است که موقع خواندن تشهد انگشتان دست و سینه پا را به زمین بگذارد و زانوها را بلند کند، و باید بعد از تشهد با امام برخیزد و حمد و سوره را بخواند و در رکعت دوم نمازش که رکعت سوم امام است بعد از دو سجده بنشیند و تشهد را بخواند و برخیزد.

۱۱. روز قدس چه روزی است؟

روز جمعه آخر ماه رمضان - ورزشی عصر

۱۲. سؤال جای خالی:

اگر مأموم به اشتباه پیش از امام سر از رکوع بردارد، چنانچه امام در رکوع باشد، باید به رکوع برگردد و با امام سر بردارد و در این صورت زیاد شدن رکوع که رکن است نماز را باطل نمی کند.

۱۳. در خطبه اول نماز جمعه چه مسائلی مطرح می شود؟

او پس از ستایش خداوند و صلوات بر پیامبر اکرم و اهل بیت او علیهم السلام، مردم را به تقوا دعوت می کند و سپس درباره مسائل اخلاقی و اجتماعی صحبت می کند. آنگاه سوره کوچکی از قرآن را می خواند و روی صندلی می نشیند.

۱۴. سؤال جای خالی:

نماز جمعه دو خطبه دارد که به اضافه دو رکعت نماز جمعه، جایگزین نماز ظهر می شود.

۱۵. سؤال جای خالی:

در نماز جمعه، موقع خطبه ها ساکت باشیم و گوش کنیم.

۱۶. در خطبه دوم نماز جمعه چه مسائلی مطرح می‌شود؟
 امام جمعه در خطبه دوم به ستایش خداوند و صلوات بر پیامبر و دعوت مردم به پرهیزکاری می‌پردازد و سپس درباره مسائل مختلف ایران و جهان صحبت می‌کند و در آخر هم با خواندن سوره ای کوتاه، خطبه را تمام می‌کند.

۱۷. تفاوت انواع غسل‌ها در چیست؟

تمام غسل‌های واجب و مستحب به یک صورت انجام می‌شود و تنها نیت‌های آنها با یکدیگر متفاوت است.

۱۸. سؤال جای خالی:

در غسل باید آب به تمام اعضای بدن برسد. بنابراین اگر چیزی به بدن چسبیده باشد که نگذارد آب به بدن برسد، باید قبل از شروع غسل، آن را بر طرف کنیم.

۱۹. سؤال جای خالی:

یکی از کارهایی که مستحب است قبل از ظهر روز جمعه انجام شود، غسل جمعه است.

۲۰. سؤال جای خالی:

در غسل، برای اینکه مطمئن شویم هر طرف کاملاً شسته شده، لازم است کمی از طرف دیگر را نیز در هر مرحله شست و شو دهیم.

درس ۱۲

سؤال‌های درس

۱. با توجه به آیات قرآن کریم، مهم‌ترین فایده حجاب برای بانوان چیست؟
در امان ماندن از آزار و اذیت افراد سودجو و هوسران.

۲. مسئولیت مشترک مردان و زنان برای حفظ پاکی جامعه چیست؟
حفظ پوشش به تنهایی برای سلامت جامعه کافی نیست و تمام افراد، چه مرد و چه زن، باید با رفتار و گفتار خود، حیا و عفت را رعایت کنند.

سؤال‌های متن

۱. سؤال جای خالی:

یکی از مسئولیت‌های مردان، همانند زنان حفظ پوشش مناسب است.

۲. چه زنانی در معرض آزار و اذیت مردان نامحرم قرار می‌گیرند؟

بیشترین آزار و اذیت‌ها درباره زنانی است که پوشش مناسبی ندارند و خود را در معرض دید مردان نامحرم قرار می‌دهند. این افراد بدون توجه، با تحریک انسان‌های سست اراده و مریض، خود را در دامی می‌اندازند که سرانجام آن حسرت و پشیمانی است.

۳. آیا حجاب بانوان مانع رشد و پیشرفت آنان است؟ با دلیل ذکر کنید.

حفظ حجاب از دستورات مهم اسلام است و هیچ مانعی برای رشد و پیشرفت نیست. لذا امروزه در میان نخبه‌های علمی کشور، دختران عفیف و محجبه بسیاری دیده می‌شود که گواه بر این مدعا است.

۴. آیا حجاب منحصر به بانوان است؟ مسئولیت مردان در این باره چیست؟

خیر ، همان طور که زنان حدود پوشش دارند، مردان نیز حدود پوشش دارند.

۵. چگونه رفتارهایی از نظر اسلام حرام است؟

دین اسلام، هر کاری که مردان یا زنان را به گناه اندازد، حرام می داند. پوشیدن لباس های تنگ و بدن نما، سخن گفتن با لحنی که دیگران را تحریک کند، پوشیدن لباس هایی که انسان را در جامعه انگشت نما می کند و انجام هر رفتاری که توجّه نامحرمان را به سوی انسان جلب کند حرام است و در تمام این موارد فرقی بین مردان و زنان نیست.

۶. سؤال جای خالی:

یکی از دستوره‌های حکیمانه خداوند که سلامتی روح ما انسان ها را در پی دارد، حکم حجاب است.

۷. مسئولیت مردان در حفظ حجاب چیست؟

(۱) چشم‌های خود را [از نگاه به نامحرم] فروگیرند، و (۲) دامان خود را [از گناه] حفظ نمایند.

۸. مسئولیت زنان در حفظ حجاب چیست؟

(۱) چشم‌های خود را [از نگاه به نامحرمان] فروگیرند، (۲) و دامان خود را [از گناه] حفظ نمایند، (۳) و زینت خود را آشکار نکنند، جز آن مقدار [مانند گردی صورت] که نمایان است.

۹. محدوده واجب حجاب برای بانوان چه قدر است؟

پوشاندن تمام بدن به جز صورت و دست‌ها (از مچ تا انگشتان) برای زنان واجب است.

۱۰. چه کسانی به زنان محرم هستند؟

افراد محرم برای زنان عبارت‌اند از: پدر، شوهر، پسر، برادر، پدربزرگ، پدرشوهر، عمو، دایی، پسر برادر، پسر خواهر، پسر پسر و پسر دختر و نوه‌ها.

۱۱. چه کسانی به مردان محرم هستند؟

مادر، زن، دختر، خواهر، مادر بزرگ، مادرزن، عمه، خاله، دختر خواهر، دختر برادر و نوه‌ها.

درس ۱۳

سؤال‌های درس

۱. عالمان چگونه مردم را از انحراف نجات می‌دهند؟
 هنگامی که شیطان تلاش می‌کند مردم را با عقاید و تفکرات فریب کارانه از راه درست منحرف کند، این عالمان هستند که متوجه انحراف می‌شوند و جلوی آن را می‌گیرند.

۲. بیشترین پیشرفت‌های علمی مسلمانان در چه زمانی روی داده است؟ با یک مثال آن را توضیح دهید.
 موفقیت‌های علمی مسلمانان همواره در زمان‌هایی روی می‌داد که در کنار توجه جدی به کسب علم و دانش، از احکام و تعالیم اسلامی غفلت نمی‌کردند.

۱) دانش آموزان ایرانی در اولین دوره المپیاد جهانی ریاضی با وجود مشکلات زیاد جنگ تحمیلی توانستند از کشورهای زیادی پیشی بگیرند .

۲) تاکنون بیش از چهارصد مدال طلا، نقره و برنز از المپیادهای بین المللی علمی کسب شده است .

۳) کشورمان صاحب فناوری در ساخت و پرتاب ماهواره همراه با موجود زنده به فضا شده است.

۴) دانشمندان جوان کشورمان به فناوری پیچیده هسته ای دست یافته اند.

۳. انجام کارها بدون دانش و بینش چه نتیجه ای به دنبال دارد؟

کسی که کارهایش را بدون دانش و بینش انجام می دهد، مانند کسی است که به بیراهه می رود . هرچه سریع تر حرکت کند، از مقصدش دورتر می شود.

گروه آموزشی عصر

سؤال‌های متن

۱. دو گروه در مسجد بودند؛ عده‌ای مشغول نماز و عده‌ای مشغول گفت و گوی علمی. پیامبر(ص) همنشینی با کدام را برگزیدند؟ و چه فرمودند؟
فرمودند: خداوند مرا برای تعلیم و آموزش مردم فرستاده است. سپس به جمع علم جویان پیوستند.

۲. پیامبر خدا (ص) برای تشویق مؤمنان به فراگیری دانش چه فرمودند؟

ای مردم، بدانید کسی که به دنبال فراگیری دانش است، با هر قدمی که برمی دارد، در کارنامه اعمالش ثواب یک سال عبادت نوشته می شود. فرشتگان بال هایشان را زیر پای او می گسترانند و زمینی که زیر پای اوست برایش از خداوند مهربان آمرزش می طلبد.

۳. خدای دانا به ما آموخته است که برای افزایش علم خود، از او چه بخواهیم؟
«رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا»؛ پروردگارا، دانش مرا بیفزای.

۴. پیامبر خدا (ص) برای تشویق مردم به فراگیری دانش چه می‌کردند؟

رسول خدا دستور می‌داد تا هر اسیری که به ده نفر از مسلمانان خواندن و نوشتن بیاموزد، آزاد شود. ایشان همواره عالمان را برتر از کسانی می‌دانست که بدون علم و دانش عبادت می‌کنند.

۵. وصل کنید:

پیام	حدیث
زندگی	(۱) فراگیری دانش بر هر
همیشگی	مسلمانی واجب است .
ثروت واقعی	(۲) در برابر کسی که از او علم
	می‌آموزید، فروتن باشید .
تواضع نسبت	(۳) علم و دانش گنجی است
به معلم	پایان ناپذیر.
علم‌آموزی برای	(۴) آنان که اهل علم و
همه	دانش‌اند حتی پس از
	مرگشان زنده‌اند.

 درسی ۱۴

سؤال‌های درس

۱. کدام دو ویژگی است که اگر در کسی نبود باید از او پرهیز کرد؟

(۱) رعایت اوقات نماز و (۲) نیکی به هم‌نوعان در سختی و راحتی.

۲. راست‌گویی چه تأثیری بر اعمال انسان دارد؟

عاقبت راست‌گویی نجات است و عاقبت دروغ‌گویی، حسرت و پشیمانی. نتیجه دروغ‌گویی، در دنیا خواری و در آخرت عذاب جهنم است.

۳. یکی از ویژگی‌هایی مؤمنان که آنان را رستگار می‌سازد چیست؟

امانت‌ها و پیمان‌خویش را رعایت می‌کنند.

گروه آموزشی عصر

سؤال‌های متن

۱. چرا دوستان کوچ‌ه بازاری می توانند بسیار خطرناک باشند؟

ما به خوبی نمی دانیم دوست تازه ما چه ویژگی های رفتاری دارد.

۲. برای اینکه بهتری دوستان را انتخاب کنیم، چه باید بکنی؟ حضرت علی (ع) در این باره چه می فرمایند؟
پیش از آنکه کسی را به دوستی برگزینی، او را امتحان کن، وگرنه بدون آنکه خودت بدانی، به همنشینی با بدان گرفتار خواهی شد.

۳. ویژگی دوستان خوب را ذکر کنید.

(۱) اهل نماز و نیکی؛ (۲) وفای به عهد؛ (۳) راست گویی.

۴. سؤال جای خالی:

پایبند نبودن به قول و وعده، موجب می شود دوستی پایدار نماند

گروه آموزشی عصر

۵. چرا امام صادق (ع) ما را از دوستی با کسانی که به نماز

بی توجه اند و یا به فکر دیگران نیستند باز می دارند؟

به یقین، کسی که به فرمان خالق جهان و خواسته او برای اقامه نماز بی توجه است، به ما و خواسته های ما نیز توجهی نخواهد کرد. کسی که فقط در ایام خوشی در کنار انسان است اما در مواقع سختی و به هنگام نیاز، او را به حال خود رها می کند، دوست خوبی نیست.

۶. امیرالمؤمنین (ع) در باره وفای به عهد چه می فرمایند؟

بر دوستی کسی که به عهد خود وفا نمی کند، اعتماد نکن.

۷. مهم ترین ویژگی های کسی که به عنوان دوست

انتخاب می کنیم از نظر امام صادق (ع) چه باید باشد؟

برای اینکه کسی را به درستی بشناسید، تنها به طولانی بودن رکوع و سجود نمازش نگاه نکنید، بلکه به راست گویی و امانت داری او بنگرید. کسی که زبانش راست گو باشد، اعمالش نیز پاک خواهد شد.

۸. سؤال جای خالی:

کسی که زبانش راست گو باشد، اعمالش نیز پاک خواهد شد.

۹. سؤال جای خالی:

بسیاری از دروغ های بزرگ، نتیجه دروغ هایی است که به شوخی گفته می شود .

درس ۱۵

سؤالهای درس

۱. چرا انسان عجول نمی تواند تصمیم های درستی بگیرد؟
وقتی دچار شتاب زدگی می شویم، نمی توانیم خوب فکر کنیم و به همین دلیل از تصمیم گیری صحیح بازمی مانیم و هر تصمیمی می تواند یک اشتباه بزرگ باشد.

۲. دو راه مقابله با عجله و شتاب زدگی را بنویسید.
هرگاه تصمیم گرفتی کاری کنی، اول به نتیجه و عاقبت آن خوب بیندیش. اگر دیدی نتیجه خوبی دارد، به تصمیمت عمل کن و اگر دیدی نتیجه اش تباهی و بدی است، از آن صرف نظر کن.

۳. توضیح دهید شخص تنبل چگونه دنیا و آخرت خود را از دست می‌دهد؟

سؤال‌های متن

۱. سؤال جای خالی:

اخلاق و روح ما نیز در معرض ابتلا به میکروب‌ها و آلودگی‌ها قرار دارد.

۲. برخی رفتارها و عادت‌های ناپسند را که اخلاق ما را تهدید می‌کند نام ببرید.

اخلاق ما نیز به وسیله برخی رفتارها و عادت‌های ناپسند تهدید می‌شود. رفتارهایی همچون دروغ‌گویی، تنبلی، غیبت، ناسزا گفتن و عجله.

۳. سؤال جای خالی:

عامل اصلی انتشار میکروب‌های اخلاقی شیطان است.

۴. انسان عجول با چه مشکلاتی روبه روست؟

(۱) نمی‌تواند خوب فکر کند. (۲) پشیمانی او از همهٔ مردم بیشتر است. (۳) با مشکل «دوباره کار» روبه روست.

۵. چرا پشیمانی انسان عجول بیش از همه است؟ حضرت

علی (ع) در این باره چه می‌فرمایند؟

پشیمانی انسان عجول از همهٔ مردم بیشتر است؛ زیرا عقل او وقتی به کمکش می‌آید که دیگر کار از کار گذشته باشد.

۶. چرا دوباره کاری انسان عجول او را دچار مشکل می

کند؟

زیرا کاری که با عجله و بدون دقت انجام می‌دهد، بی نتیجه خواهد بود و دوباره مجبور است وقت و نیروی خود را صرف انجام درست همان کار کند.

۷. مهم‌ترین راه درمان عجله چیست؟

اندیشه کردن. گروه آموزشی عصر

۸. دو کار را ذکر کنید که عجله در آن‌ها خوب است؟

(۱) صدقه دادن به مستمند؛ (۲) نماز اول وقت.

۹. دو صفت زشت اخلاقی ذکر کنید که هم دنیا را از

انسان می‌گیرد و هم آخرت را.

(۱) از تنبلی و (۲) بی حالی.

۱۰. راه‌های درمان تنبلی را ذکر کنید.

الف) آینده‌نگری؛ ب) دوستی با انسان‌های کوشا؛ ج) تصمیم

قاطع؛ د) برنامه‌ریزی.

۱۱. نتیجه کوتاهی و سستی در کارها (به نقل از حدیث

حضرت علی - ع) چیست؟

هر کس امروز در کارش کوتاهی و سستی کند در آینده به غم و

اندوه مبتلا می‌شود.

گروه آموزشی عصر

۱۲. راه درمان تنبلی (به نقل از سخن امام علی - ع) چیست؟

راه درمان تنبلی، عزم و ارادهٔ محکم و جدّی است.

۱۳. سؤال جای خالی:

یکی از گام‌های اساسی مبارزه با تنبلی، برنامه ریزی است.

۱۴. اولویت بندی چیست؟

۱۵. اگر کارهایی را که در یک شبانه روز باید انجام دهیم در برگیه ای یادداشت کنیم. سپس کارهای مهم را از بقیه کارها جدا کنیم و اول کارهای مهم تر را انجام دهیم؛ و اگر وقتی باقی ماند به کارهای دیگر مشغول شویم. به این اصل مهم برنامه ریزی، «اولویت بندی» گفته می شود.

مای درس

گروه آموزشی عصر

۱۶. جدول را کامل کنید:

بد	خوب	عجله کردن در کدام یک از کارهای زیر خوب یا بد است؟
		پاسخ به سؤال های امتحان
		تصمیم گیری در کارها
		عبور از خیابان
		صدقه دادن به مستمند
		نماز اول وقت

مای درس

گروه آموزشی عصر

۱۶. جدول را کامل کنید:

اصل	هر یک از احادیث زیر به کدامیک از اصول برنامه‌ریزی اشاره دارد؟
اولویت بندی	شما نمی‌توانید به همه کارها، با هم بپردازید. بنابراین وقت خود را به کارهای مهم‌تر اختصاص دهید.
زمان‌بندی	هر کاری که برای انجام آن، وقتی را معین نکنی دچار تأخیر خواهد شد.
ارزش‌یابی	کسی که خودش را به حسابرسی از خود عادت دهد، در انجام کارهایش سست نخواهد شد.
پیوستگی و استمرار	کار اندکی که پیوسته انجام شود، بهتر از کارهای بسیاری است که گاهی انجام شوند و گاهی نشوند.

گروه آموزشی عصر